

DUŠKA VRHOVAC

**ZA SVE JE KRIV
PESNIK**

Elektronsko izdanje

Beograd 2007

ZA SVE JE KRIV PESNIK

Otađbine su razne, a nebo samo jedno.
A. A. Voznesenski

DOBRO DOŠAO DRAGI PRIJATELJU

Dobro došao, dragi prijatelju,
dragi Andreje Andrejeviču,
dobro došao posle skoro dvadeset leta,
kao da je posle dva veka,
kao da je posle nerazumne pijanke
i beskonačnog trežnjenja
u dnevnom prihvatilištu
u ruskoj provinciji
ili u šumadijskoj zabiti,
kao da je iz nesvesti tvoje i moje
ovaj susret upriličen.

TVOJ MIR

Tvoj mir i jedva slutljiva odsutnost
deluju sasvim prirodno,
i taj blagi osmeh ovim možda malim,
ali poželjnim svedocima
našeg prošlog vremena,
što kaplje sa tvog lica,
blag kao detinji predomišljaj,
oni me ohrabruju
da te sasvim iskreno pozdravim,
da ti uputim i ove reči
koje slažem u pesmu,
kukavnu pesmu, prijatelju.

SLOVO LJUBVE SERBIJI

Andreje Andrejeviču,
dok si ti u avionu sricao još jedno
slovo ljubve Serbiji,
nebeski zapis tvoje trajne odanosti,
meni se otelo nešto samo nalik na poj,
nešto što se samo piše,
ne mareći za pravila
i za moj otpor,
moj trud da ostanem u majčinoj utrobi
kao da iz nje nisam ni izlazila,
ili da se u nju vratim,
da se sklonim,
samoizgnana iz vremena,
sa trgova i ulica,
namerna da sačuvam dušu i ruke,
tek toliko, dragi moj...

I NE PITAJ ME

I ne pitaj me o čemu sada pevam
jer ću morati da ti kažem tačno,
precizno kao što su tvoji versi precizni,
da sam se zavadila sa žanrovima,
iako ne bih mogla reći
da ne verujem više u moć poezije
i da još uvek ne mislim da mi
poezijom menjamo sebe,
a menjamo li sebe –
po logici stvari –
menjamo i svet, kako reče nekada ti.

IPAK ĆEŠ SE SLOŽITI SA MNOM

Ali, Andreje Andrejeviču,
ipak ćeš se složiti sa mnom,
mada znam da to neće biti lako
i bez žaljenja.
Složićeš se ćuteći,
bez zamaranja svog božanskog glasa
okrenutog već onoj strani,
da moramo uvek pevati,
čak i ako je ovako kako ti kažem,
a tako jeste,
dragi prijatelju.

OVAKO STVARI STOJE

Pa, evo, ovako stvari stoje, baćuška,
ovako i još gore, da znaš.
A ko zna, možda je,
ovom prilikom,
svemu kriv baš tvoj stih,
onaj sa početka,
koga ispisah,
usvojivši ga sasvim,
kao moto,
pokretač,
jer je istinit,
potpuno istinit, baćuška...

O OTADŽBINI I LJUBAVI

Da, stvarno je anahrono pevati i dalje
o otadžbini i ljubavi,
o Kosovu, naciji i jeziku,
o dedi soluncu i
bolu sa obe strane Drine,
o posečenim plemenitim glavama,
srodnosti reči i događaja,
o gavranima i sudbini,
o slavi i preslavi,
o kumu i dugmetu,
kokoški i jajetu...

O POPALJENOM OGNJIŠTU

Pevati o babi hajduku
i popaljenom ognjištu
po ko zna koji put dogorelom,
o izumiranju i potrošnji sedativa,
o pušenju po glavi stanovnika,
kao prirodnom nasleđu
od turske imperije još,
o potrebi da se osvestimo,
probudimo,
otvorimo oči,
primimo k znanju
da smo na putu u propast,
i dalje još,
i dublje,
i bolnije,
nepovratno,
možda,
da li ...!?

O TAOCIMA I JATACIMA

Pevati o taocima i jatacima
o nacionalnoj televiziji
između hleba i igara,
o istoj podvali samo pod drugim imenom,
pevati o nepodnošljivoj lakoći
lične koncepcije
vodećih nikogovića i baraba,
o teatralnom samoubistvu narodne časti,
o zaveri gorih i nesnalaženju boljih,
o navici aktuelnih tribuna
da se zaklanjaju iza medveda,
o tome pevati,
slaviti grafit kao esenciju,
bit samu,
lele baćuška...

BENSEDINSKA SRBIJA

Anahrono je,
dragi prijatelju,
u poetskom,
metaforičkom smislu,
pominjati silikone
kao nusprodukt silikonske doline,
upotrebljen u svrhu podizanja
nacionalnog ponosa,
u predelu grudnog koša,
i malo niže,
i više,
gde je potrebno,
o tetovaži narodnih poslanika
kao značajnom kulturnom fenomenu
bensedinske Srbije...
Ili je dostojno,
možda zaista dostojno jest,
ili se i ja gubim baćuška,
gubim glas,
odlazim u nemoć glasnih žica,
u postranicu,
u moći ćutanja sledim te...

ČAK DO AMERIKE

Dosta je i sa svetom zemljom,
u profanom kontekstu,
sa rečima krvava,
umorna,
pohabana,
prekrojena,
silovana,
bolesna,
lečena i nezalečena,
a kamo li izlečena;
pa onda multietnička,
na putu u demokratiju,
u Evropu
i preko Evrope,
čak do Amerike,
do njenih milosrdnih anđela
koji su nas nežno pohodili
krunišući kraj milenijuma
crnim vencem
za našu decu.

DUŠA I KOLEVKA

Dosta sa junacima našeg doba
i njihovim odskočnim daskama
za skokove u ponore
savremene lokalne istorije
i na karijernoj lestvici globalnog,
srećnog puta u izvesnu budućnost.
Dosta više sa solju i ranama,
prvaci smo u bolestima srca;
dosta sa dušom i kolevkom,
praznom kolevkom, brale!
Dosta više...!

DOSTA BRE

Mozak me boli od tih sjajnih momaka
na domaćoj političkoj sceni
od njihove prošlosti
i naše budućnosti koju oni kroje
još prilježnije od svojih prethodnika.
Dosta više sa pozivanjem na
nesrećne majke,
na njihove večno crne marame,
dosta više pogibija,
nepravdi,
moralnih padova,
uhapšenih sudija
i upotrebe novinara
za jeftine komade
na lokalnim scenama;
dosta smrti ničim izazvane,
dosta izdajnika i patriota,
dosta ljupkih zlih veštica
i neobaveštenih predvodnika,
zločinaca i njihovih poklonika,
svega što ima i što nema,
dosta, bre!

GODINA JE 2005.

Godina je 2005.
leto prošlo,
zima se ozbiljno zahuktala,
kao da će dugo trajati,
veoma dugo,
van svih potreba i reda.
Sa bilborda šalje već dojave
i jasne poruke, neizbežne,
razumljive svakome ko još
makar ekskluzivno otvara oči
i makar retko,
bilo kad,
iz sasvim ličnih pobuda,
uključuje preostale prirodne aparate,
sagledava konačnost...
Jer, brale moj, *panta rei*,
Sve teče, sve se menja,
i godina je 2006. već,
a kola stalno nizbrdo
iako kalendar najavljuje proleće.

MY DEAR FRIEND

Kažem ti,
sve je to prevaziđeno,
nepoželjno,
nedopustivo čak,
stvarno *tempo passato*,
my dear friend,
mitsko i iz divljačne prošlosti,
paganski nedopušteno,
aktuelnim jezikom sročeno,
ali ruralno,
necivilizovano,
prosto,
nasleđe i Bogu teško
a kamo li bezbožnicima...
Pitanje je samo
ko će kome
poslednje slovo
u lice baciti,
kada će kolo pristati
i u čijoj haljini će duša skončati.

HALLOOO

Mnogo je lica za istu jezu.
Grube reči,
morbidna dela,
neskladni hod istorije,
dokle?
Opet ponavljanja
bez naravoučenija,
to ne ide,
neće moći,
nije urbano, dragi moji,
nije usklađeno čak ni sa ICT-em,
na internetu je dobra priča,
real story,
samo kao exces,
a gde je tu trend,
gde je tu ko je koga,
kako, kada,
koliko puta,
nije važno zašto ...
Dosta i sa tim!
Hoću da osetim tok opšteg,
a ne lokalnog ludila,
kapirote li?!
Da ćutim,
da ne gledam,

da ne vidim
na mom licu tuđi lik.
Ja ne dam svoj glas,
ne dam ni reč,
ovo nije moj sudnji čas...

DA NE POMINJEM DRUGE

Jeste poetično izbeći smrt,
ostaviti trag,
ali život više nije rađanje,
ni tragedija nije,
samo zagubljena,
odrođena misao.
I opet smo na početku,
opet sami sa sobom.
I taj Rakić, pa Dučić,
kao sinonimi,
zna se za šta,
da ne pominjem druge,
da ne trošim vreme uzalud,
kakvi su to pesnici bili...
A opet, baš bez veze.
Iskopane oči opevao,
kod tolikih svetlih scena
iz nacionalne istorije.
Morao li je?!
Da je bio normalan
okrenuo bi se na drugu stranu,
da ne vidi takvu sliku.
A sada,
taj Rakić,
mene sledi,

i u snu me čak nalazi.
Pogledi nam se susreću,
a gospodin ćuti,
u tom snu,
teško ćuti.
Sa njim ćutim i ja...
Zbogom, ljubavi moja teška.

NIJE TREBALO

Nema to više smisla,
nema stila, zamaha ni izgleda...
Opet mislim na tog Milana,
na njegov teški uzdah.
Moj Milane, jabuko sa grane...
Moje su rane na otvorenom srcu,
iako mi patetika nije svojstvena.
I sve ovo, *moj Milane*,
to je operacija na otvorenom srcu,
bez anestezije, dragi moj...
Dosta je meni i toga
da nismo od juče,
my dear friends...
Pa nismo ni od sutra...
Priča o korenima traži dublji sloj
iako se stablo suši.
Pronađi viši smisao,
zasadi vrt i cveće u njemu
uprkos činjenici
da je mnogo kratkovidih
i da je sve češće magla gusta,
ona što pogoduje gubljenju,
dragi moj...
Još uvek jutrom sviće,
a s večeri pada mrak,

i sve je vidljivo, opipljivo.
Buđenje je najnovija Božja zapovest
ma na koju nogu ustao
i ma kuda pogledao,
sujeverje je ipak
samo nebitna lična stvar.

O PLANINI I OVCAMA

Dosta je bilo i o starom liscu,
o planini i ovcama,
jer ovce su već postale vukovi,
sasvim prirodna mutacija
mногоstrukosti
naučno zanimljivog
vremena ludih krava,
i ni jedno brdo
ne stremi više nebesima,
iz prozaičnog razloga
imanentne nam erozije
i neminovno logičnog
razvoja naših stvari.
Istina je da nemaš u šta zakleti se,
ali to je ponovo tek početak.
Pa svaki kraj je novi početak,
podrugljivo dovikuje mama Sofija,
samo što mi nismo poslušna deca,
nismo prijatelju...
A ni mami ne stoji baš lepo
taj sarkastični ton.

TO BRATE SILA SI

Svako dete zna šta se traži.
U toku smo.

Po ko zna koji put tu su
novi Varvari, pitomi,
u firmiranim odelima,
kako god im ga skroje,
to brate, sila si,
droga, vrhunaska tehnika,
orgazam kroz *PC* ekran,
jedna vlada, jedan jezik,
jedan mozak, jedan aršin,
svi smo isti,
samo su oni drugačiji.
Ja nisam više ja,
ali, za utehu,
ni ti više nisi ti.
Kukavna uteha, prijatelju.

U SVOJIM RUKAMA

Jedan svet, jedna valuta, jedna pesma...
A zna se ko je među jednakima najjači,
najbolji se odavno ne traži,
zna se ko treba sve da drži
u svojim rukama,
i drugde čak,
čija kesa je najdublja,
najopranija,
i račun najtajniji i najčistiji.
Pa sve se zna, brateee!
Dosta zezanja!
Ovo je 21. vek,
treći milenijum,
znaš li ti šta to znači...?!
Hallooo...!

ČUJE LI JOŠ NEKO

Čuje li još neko da trava više ne raste?
Zar ovde više niko ne oseća promaju
i opasan vetar da duva,
onaj što prožima i biće,
a kamo li neće kosti.
Oh, *OH*, to je ta reč,
OH, ona je prava,
Za njom tragam...
Stooooooooooj!
Stojte, ako Boga znate!
Zaustavite planetu,
hoću i ja da siđem...

NEŠTO SE DEŠAVA

Tiho je, nešto se dešava...
Mora da me napustila inspiracija
ili je nešto drugo,
još strašnije!?
Ostani pri sebi, *darling*,
samo polako, održi se na nogama,
jer, kako će se to saznati
ako se i tebi nešto desi?
Ne brini,
nema više ko da zakuka
ono patetično:
Jao mene do Boga miloga,
đe pogubih od sebe boljega.
Nema brale...
Bolji je isključivo onaj ko preživi.
Ne mogu više, kapiraš!?
Ladan vetar poljem piri,
a na zemlju pada mrak...
Ne mogu da verujem...

(Čuje se pucanj, sa prigušivačem, u slepoočnicu!)

ŠTA TE BOLI UVO

E, nema više silaženja, brale moj!
Ima i mrtav tu da se kiseliš
i nadlećeš ovo čudo od sveta,
ovo neverovatno ludilo.
A ko zna, možda i nije ludilo,
možda sam ja samo loš pisac
i nisam dobar anticipator.
Možda ovi bivoli u medijima,
braća lopovi i druge nule raznih vrsta,
jednostavno koriste priliku,
svojih pet minuta,
da obnove staro štivo.
Pusti ljude neka rade svoj posao!
Pa šta ako će uništiti zemlju,
uništiće i planetu,
šta te boli uvo,
nije ti je ćaća kupio,
ni tebi ni njima.

KO ZNA

Daaa,
ničija nije do zore gorela...
Poznato mi je to.
Nije valjda da još veruješ
u te folove,
u te gluposti!
Jesi li ti luda, sestro?
Pa prestani već jedaput!
Ako nastaviš sa naricanjem
ući ćeš im u kadar
neplanirano!
Oladi malo, sačekaj!
Strpi se još koji vek samo,
još samo malo,
ionako se kaže:
sve u svoje vreme.
Kakvo opravdanje,
kakvo dobro pokriće!
Ali, ne zezaj se,
i to se ubajatilo,
a ne zna se ni u kakvom je stanju
ono čuveno:
Svako zlo je samo sebe dokinulo.
Pa i ovo će, valjda...
Mada, kako je krenulo - ko zna...

*Niko ništa ne zna,
krhko je znanje...
i kakve veze ima sa bilo čim
što odlazimo da se ne vratimo
nije narodna pesma,
već samo krik pesnika Simovića.
Ionako, svemu je kriv pesnik.*

(Noć 28/29. septembra 2005. godine,
posle susreta sa Andrejem Andrejevičem,
upriličenim posle dvadeset dugih i burnih godina)